

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชจำนวน ๑๐ พันธุ์พืช ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เกรท คิง (Great King)
๒. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ซีเอ็มยู มิราเคิล (CMU Miracle)
๓. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ซีเอ็มยู วิสต้า (CMU Vista)
๔. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ พิงค์ ไดมอนด์ (Chiangmai Pink Diamond)
๕. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ เพิล (Chiangmai Pearl)
๖. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ยูคิ (Uki)
๗. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์นิกาตะ (Niigata)
๘. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์ซีเอ็มยู ลานนา เจม (CMU Lanna Gem)
๙. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์ซีเอ็มยู สวีท เลดี้ (CMU Sweet Lady)
๑๐. ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์บิวตี้ พรินซ์เซส (Beauty Princess)

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๑๐ พันธุ์พืชให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายจิรากร โกศัยเสวี)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เกรท คิง (Great King)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ปทุมมาและปทุมมาลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมาพันธุ์คัดเลือก *Curcuma alismatifolia* Gagnap. (แม่พันธุ์) กับลูกผสมกระเจียวพันธุ์อาร์ ที ไทย การ์เน็ต (RT Thai Garnet) *Curcuma hybrid* (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2547 และทำการคัดเลือกในปี 2549 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5–2 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีครีม

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 35–45 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 40–45 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบแผ่กว้าง ใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 8 ใบ ความยาวใบประมาณ 25–30 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 10 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีเหลืองอ่อน สันปากสีเหลือง ดอกจริงมีขนาด 1.4 x 3.8 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกอยู่ในระดับเดียวกับพุ่มใบ โดยมีขนาดประมาณ 10 x 16 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับแหลมสีแดงเข้มโคนกลีบแดงอมชมพู กลีบหนาแข็งมีประมาณ 17 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยก้นหัวสีเขียวอมเหลืองขอบกลีบสีแดงเข้ม มีประมาณ 14 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 30–35 เซนติเมตร ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรง ความยาวประมาณ 14–18 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.9 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75–90 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 2–3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีแดงเข้ม หรือ Red – Purple Group 59A โคนกลีบแดงอมชมพู Red – Purple Group 71B กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวหรือ Yellow – Green Group 145B ขอบกลีบแดงเข้ม Red – Purple Group 59A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/3 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลชมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เกรท คิง (Great King)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ซีเอ็มยู มิราเคิล (CMU Miracle)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ปทุมมาและพืชกลุ่มกระเจียวที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมาพันธุ์คัดเลือก *Curcuma alismatifolia* Gagnap. (แม่พันธุ์) กับ บัวโกเมน *Curcuma Rhabdota* Sirirug. and Newman (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.0–1.5 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีครีม

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 40–45 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 45–55 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบรีค่อนข้างกว้าง ใบแผ่ตั้งสวยกะทัดรัดมีสีเขียวเข้มเส้นกลางใบสีน้ำตาลแดง แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใบเป็นคลื่นใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 3 ใบ ความยาวใบประมาณ 35 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 12 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกและปากสีม่วง สันปากสีเหลือง ดอกจริงมีขนาด 1.2 x 3 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกชูช่อเหนือพุ่มใบ ช่อดอกมีขนาด 7-10 x 10-13 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรี ปลายกลีบประดับมนสีชมพูอมแดงมีประมาณ 10-12 กลีบปลายกลีบแต้มเขียวปนน้ำตาล กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลับหัวสีเขียวแต้มชมพูอมม่วง มีประมาณ 8-11 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 70-80 เซนติเมตร ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรง ความยาวประมาณ 60-70 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.66 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75-90 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 4-6 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนชมพูอมแดงหรือ Red - Purple Group N74C ปลายกลีบแต้มเขียวปนน้ำตาล หรือ Brown Group 200D กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวหรือ Green Group 143C แต้มชมพูอมม่วง หรือ Purple Group 73A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (1986)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 14 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ซีเอ็มยู มิราเคิล (CMU Miracle)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ซีเอ็มยู วิสต้า (CMU Vista)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ปทุมมาและพืชกลุ่มกระเจียวที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมาพันธุ์คัดเลือก *Curcuma alismatifolia* Gagnap. (แม่พันธุ์) กับ บัวโกเมน *Curcuma Rhabdota* Sirirug. And Newman (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลาย รากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2–2.5 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาวนวล

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 40–50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 30–40 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบรีค่อนข้างกว้าง ใบแผ่ตั้งสวยกะทัดรัดมีสีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใบเป็นคลื่น มีประมาณ 4–5 ใบ ความยาวใบประมาณ 25–30 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 10–13 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีม่วง สันปากสีเหลือง ดอกจริงมีขนาด 1.2 x 3.8 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกชูเหนือพุ่มใบ ช่อดอกมีขนาด 9 x 14 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับมนสีชมพูใต้กลีบฉาบน้ำตาลแดง กลีบค่อนข้างหนาแข็งมีประมาณ 9-12 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลีบหัวสีเขียวอ่อนขอบกลีบแต้มชมพูใต้กลีบฉาบน้ำตาลแดง มีประมาณ 9-11 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 55-70 เซนติเมตร ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรงความยาวประมาณ 40-45 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.66 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75-90 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 4-5 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนชมพูหรือ Purple Group 75B ใต้กลีบฉาบน้ำตาลแดงหรือ Greyed – Purple Group 183B กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวอ่อนหรือ Yellow – Green Group 144B ขอบกลีบแต้มชมพูหรือ Red – Purple Group N74C ใต้กลีบฉาบน้ำตาลแดงหรือ Greyed – Purple Group 175A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (1986)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 14 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ซีเอ็มยู วิสต้า (CMU Vista)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ พิงค์ ไดมอนด์ (Chiangmai Pink Diamond)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ปทุมรัตน์และบัวสีขาวยุคที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมรัตน์ *Curcuma sp.* (แม่พันธุ์) กับปทุมมา *Curcuma alismatifolia* Gagnap. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมกระเจียว *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลาย รากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1–1.5 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 25–30 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 25–30 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบค่อนข้างเล็กสั้น ขนาดกะทัดรัดมีสีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 3–4 ใบ ความยาวใบประมาณ 19.8 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 4.8 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีขาว ปากสีม่วงลายแดงจนถึงโคนกลีบสันปากแต้มเหลือง ดอกจริงมีขนาด 1.1 x 2.8 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกชูช่อเด่นเหนือพุ่มใบ โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 9 x 10 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับแหลมสีชมพูปลายกลีบด้านบนและด้านล่างแต้มน้ำตาล มีประมาณ 12-14 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเป็นรูปขอบขนานแกมใบหอกสีชมพู โคนกลีบสีเขียวปลายกลีบประดับฉาบเขียวปนน้ำตาลแดง มีประมาณ 10-12 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 25-35 เซนติเมตร ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรง ความยาวประมาณ 15-25 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.4 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 60-75 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 4-7 น่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีชมพูหรือ Red - Purple Group 72B ปลายกลีบด้านบนและด้านล่างแต้มน้ำตาลหรือ Greyed - Orange Group 166A กลีบประดับส่วนล่างสีชมพูหรือ Red - Purple Group 72B โคนกลีบสีเขียว หรือ Yellow - Green Group 144C ดอกจริงมีปากสีม่วงลายแดงหรือ Red - Purple Group 63A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ พิงค์ ไดมอนด์ (Chiangmai Pink Diamond)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ เพ็ล (Chiangmai Pearl)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์บัวสีขาวและปทุมมาลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมาขาว *Curcuma alismatifolia* Gagnap. (แม่พันธุ์) กับบัวสีขาว *Curcuma thorelii* Gagnap. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1–1.5 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาวนวล

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 18–24 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 20–25 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบค่อนข้างเล็กสั้น ขนาดกะทัดรัดมีสีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 3–5 ใบ ความยาวใบประมาณ 15–18 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 7–8 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีม่วง ปากสีม่วงเข้ม ดอกจริงมีขนาด 1.2 x 3.5 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกชูช่อเด่นเหนือพุ่มใบ โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 7.5 x 12.5 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับเกือบกลมสีขาว มีประมาณ 12-15 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลีบหัวสีเขียว มีประมาณ 11-14 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 20-25 เซนติเมตร ก้านดอกสีเขียวตั้งตรงและแข็งแรง ความยาวประมาณ 11-15 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.6 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 60-75 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 8-11 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีขาวหรือ White Group NN155C กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวหรือ Green Group 143C ดอกจริงปากสีม่วงเข้มหรือ Purple Group N79B โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ เพ็ล (Chiangmai Pearl)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ยูคิ (Uki)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์บัวสีขาวและปทุมมาลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมาลูกผสมพันธุ์บ้านไร่สีวิห Curcuma hybrid (แม่พันธุ์) กับบัวสีขาว Curcuma thorelii Gagnap. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา Curcuma hybrid ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1–1.5 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาวนวล

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 30–35 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 25–30 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบค่อนข้างเล็กสั้น ขนาดกะทัดรัดมีสีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 4–5 ใบ ความยาวใบประมาณ 15–17 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 7–8 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีม่วง ปากสีม่วงเข้ม ดอกจริงมีขนาด 1.3 x 3.8 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกชูช่อเด่นเหนือพุ่มใบ โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 9 x 15 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับเกือบกลมสีเขียวอมชมพูปลายกลีบด้านบนและด้านล่างแต้มสีเขียวอมเหลืองปลายกลีบมีลักษณะห่อตัวม้วนเข้าเล็กน้อย กลีบค่อนข้างหนาแข็งมีประมาณ 12-15 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลับหัวสีเขียวอมเหลือง มีประมาณ 10-12 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 40-45 เซนติเมตร ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรง ความยาวประมาณ 20-25 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.66 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 60-75 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 4-5 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีเขียวอมชมพูหรือ Red – Purple Group 69D ปลายกลีบด้านบนและด้านล่างแต้มสีเขียวอมเหลืองหรือ Green Group 143C กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวหรือ Green Group 143A ดอกจริงสีม่วงเข้มหรือ Purple Group N79A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์ยูคิ (Uki)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์นิกาตะ (Niigata)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์บัวสีขาวและปทุมมาลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมมาลูกผสมพันธุ์บ้านไร่สีวิท *Curcuma hybrid* (แม่พันธุ์) กับบัวสีขาว *Curcuma thorelii* Gagnap. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2547 และทำการคัดเลือกในปี 2549 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมปทุมมา *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1–1.5 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาวนวล

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 30–35 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 25–30 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบค่อนข้างเล็กสั้น ขนาดกะทัดรัดมีสีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 4–5 ใบ ความยาวใบประมาณ 15–17 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 7–8 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีม่วง ปากสีม่วง ดอกจริงมีขนาด 1.3 x 3.8 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกชูช่อเด่นเหนือพุ่มใบ โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 9 x 15 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับเกือบกลมสีขาวฉาบชมพูปลายกลีบด้านบนและด้านล่างแต้มสีเขียวอ่อนปลายกลีบมีลักษณะห่อตัวม้วนเข้าเล็กน้อย กลีบค่อนข้างหนาแข็งมีประมาณ 12-15 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลับหัวสีเขียว มีประมาณ 10-12 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 40-45 เซนติเมตร ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรง ความยาวประมาณ 20-25 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.98 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75-85 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 4-5 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีขาวหรือ White Group NN155C ฉาบชมพูหรือ Red - Purple Group N74D ปลายกลีบด้านบนและด้านล่างแต้มสีเขียวอ่อนหรือ Green Group 143C กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวหรือ Green Group 143A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์นิกาตะ (Niigata)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์ซีเอ็มยู ลานนา เจม (CMU Lanna Gem)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์บัวสีขาวและปทุมมาลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างเพชรเชียงใหม่ *Curcuma petiolata* Wall. (แม่พันธุ์) กับกระเจียวดอกอว *Curcuma attenuate* Wall. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2537 และทำการคัดเลือกในปี 2542 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมกระเจียว *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2–2.5 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาวนวล

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 75–95 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 65–85 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบกว้างปานกลาง สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 3–6 ใบ ความยาวใบประมาณ 45–55 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 15–21 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกและปากสีเหลือง ดอกจริงมีขนาด 1.6 x 4 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกอยู่ระดับต่ำกว่าพุ่มใบ โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 55 x 65 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับแหลมสีแดงเข้ม ขอบกลีบสีม่วงแดง โคนกลีบสีแดง มีประมาณ 30-40 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลับหัวสีเขียวอมเหลืองฉาบม่วงแดง ขอบกลีบสีเขียวอ่อน มีประมาณ 30-40 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 55-65 เซนติเมตร ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรง ความยาวประมาณ 35-40 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 1.1 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 65-85 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 3-4 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีแดงเข้มหรือ Red - Purple Group 61A ขอบกลีบสีม่วงแดงหรือ Red - Purple Group 59A โคนกลีบสีแดงหรือ Red - Purple Group 64A กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวอมเหลืองหรือ Yellow - Green Group 145B ฉาบม่วงแดงหรือ Red - Purple Group 59A ขอบกลีบสีเขียวหรือ Yellow - Green Group 146C โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/3 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์ซีเอ็มยู ลานนา เจม (CMU Lanna Gem)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์ซีเอ็มยู สวีท เลดี้ (CMU Sweet Lady)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ปทุมมาและปทุมมาลูกผสมที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างปทุมรัตน์ *Curcuma sp.* (แม่พันธุ์) กับบัวสีขาว *Curcuma thorelii* Gagnap. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมกระเจียว *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1–1.5 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาวนวล

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 25–30 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 30–35 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบค่อนข้างเล็กสั้น ขนาดกะทัดรัดมีสีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 3–4 ใบ ความยาวใบประมาณ 20 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 6.8 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีม่วง ปากสีม่วง ดอกจริงมีขนาด 0.7 x 2.3 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกชูช่อเด่นเหนือพุ่มใบ โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 5 x 8 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรีปลายกลีบประดับแหลมสีขาวโคนกลีบฉาบสีชมพู กลีบค่อนข้างหนาแข็งมีประมาณ 11-13 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยปลายกลีบประดับเป็นติ่งแหลมสีขาวขอบกลีบสีเขียวอมเหลืองใต้กลีบฉาบสีชมพู มีประมาณ 11-18 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 21.8 เซนติเมตร ก้านช่อดอกยาวประมาณ 14 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.4 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 60-75 วัน
2. การแตกกอดีมีหน่อใหม่ประมาณ 6-9 หน่อ/กอ
3. ต้นมีขนาดเล็กกะทัดรัด

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีขาวหรือ White Group NN155B โคนกลีบฉาบสีชมพูหรือ Red - Purple Group 73A กลีบประดับส่วนล่างสีขาวหรือ White Group NN155B ขอบกลีบสีเขียวอมเหลือง Yellow - Green Group 144B ใต้กลีบฉาบสีชมพูหรือ Red - Purple Group 73A โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์ซีเอ็มยู สวีท เลดี้ (CMU Sweet Lady)

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์บัวดี พรินซ์เซส (Beauty Princess)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์บัวดีและพลอยทักซิณที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างบัวดี *Curcuma sp.* (แม่พันธุ์) กับพลอยทักซิณ *Curcuma aurantiaca* Van Zijp. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ.2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมกระเจียว *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลาย รากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.5–3.0 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 85–100 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 90–105 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบแผ่กว้าง ใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 6–7 ใบ ความยาวใบประมาณ 50–60 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 25–30 เซนติเมตร

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีเหลือง ดอกจริงมีขนาด 1.3 x 4.5 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกยาวตรง โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 12 x 33 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรี ปลายกลีบประดับเกือบกลมสีชมพูหวานใส กลีบหนาแข็งมีประมาณ 40–50 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลับหัวสีเขียว มีประมาณ 70–85 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 70–80 เซนติเมตร ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรง ความยาวประมาณ 35–40 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 2.33 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 85–100 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 3–4 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีชมพูหวานใส หรือ Red – Purple Group 75A กลีบประดับส่วนล่างสีเขียว หรือ Yellow – Green Group 144D โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์บิวตี้ พรินซ์เซส (Beauty Princess)